

OPINIA ZEWNĘTRZNA

**AUTOR WSKAZANY PRZEZ POSEŁ MAŁGORZATĘ KIDAWĘ-BŁOŃSKĄ,
WICEMARSZAŁKA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

prof. dr hab. Marek Chmaj

Kancelaria Radcowska Chmaj i Wspólnicy Sp. k.

Warszawa

BAS-879/20A

Warszawa, 11 maja 2020 r.

**Opinia prawna w przedmiocie dopuszczalności zastosowania rozporządzenia
Ministra Aktywów Państwowych z dnia 9 maja 2020 r. w sprawie przekazania
spisu wyborców gminnej obwodowej komisji wyborczej oraz operatorowi
wyznaczonemu w związku z przeprowadzeniem wyborów powszechnych na
Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r.
– po dniu 10 maja 2020 r.**

I. PRZEDMIOT OPINII

Przedmiotem niniejszej opinii jest analiza prawna dotycząca dopuszczalności zastosowania Rozporządzenia Ministra Aktywów Państwowych z dnia 9 maja 2020 r. w sprawie przekazania spisu wyborców gminnej obwodowej komisji wyborczej oraz operatorowi wyznaczonemu w związku z przeprowadzeniem wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. (Dz.U.2020.828), (dalej „Rozporządzenie”) - po dniu 10 maja 2020 r., tj. w szczególności w odniesieniu do obowiązków nałożonych na wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast w § 2 i § 3 Rozporządzenia do przekazania spisu wyborców przewodniczącemu gminnej obwodowej komisji wyborczej oraz operatorowi wyznaczonemu.

II. STAN FAKTYCZNY

Dnia 9 maja 2020r. Minister Aktywów Państwowych wydał rozporządzenie w sprawie przekazania spisu wyborców gminnej obwodowej komisji wyborczej oraz operatorowi wyznaczonemu w związku z przeprowadzeniem wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r.

Rozporządzenie wydane zostało na podstawie art. 15 ust. 5 ustawy z dnia 6 kwietnia 2020 r. o szczególnych zasadach przeprowadzania wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. (Dz. U. poz. 827) celem przeprowadzania głosowania korespondencyjnego w wyborach na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r., w związku z ogłoszonym stanem epidemii na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Rozporządzenie określa szczegółowy tryb i formę przekazania spisu wyborców w danej gminie, o którym mowa w art. 26 § 4 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2019 r. poz. 684 i 1504 oraz z 2020 r. poz. 568), gminnej obwodowej komisji wyborczej oraz operatorowi wyznaczonemu w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 2188, z 2019 r. poz. 1051, 1495 i 2005 oraz z 2020 r. poz. 695), w związku z przeprowadzeniem wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. Zgodnie z § 5 Rozporządzenia, Rozporządzenie weszło w życie z dniem ogłoszenia tj. dnia 9 maja 2020r.

Wybory powszechne na Prezydenta RP, wyznaczone postanowieniem Marszałka Sejmu z dnia 5 lutego 2020 r. w sprawie zarządzenia wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na dzień 10 maja 2020 r., nie odbyły się w wyznaczonym terminie.

Uchwałą Nr 129/2020 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 10 maja 2020 r. w sprawie stwierdzenia braku możliwości głosowania na kandydatów w wyborach Prezydenta RP, Państwowa Komisja Wyborcza stwierdziła, że w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 10 maja 2020 r. brak było możliwości głosowania na kandydatów.

Z uwagi na powyższe, proces wyborczy dotyczący wyborów powszechnych na Prezydenta RP, zarządzonych na dzień 10 maja 2020 r., został zakończony.

III. ANALIZA PRAWNA

Rozważenia wymaga kwestia dopuszczalności zastosowania Rozporządzenia Ministra Aktywów Państwowych z dnia 9 maja 2020 r. w sprawie przekazania spisu wyborców gminnej obwodowej komisji wyborczej oraz operatorowi wyznaczonemu w związku z przeprowadzeniem wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r." - po dniu 10 maja 2020 r.

Szczególnym przedmiotem analizy jest odpowiedź na pytanie o aktualność istnienia obowiązków wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, określonych w § 2 oraz § 3 Rozporządzenia, do przekazania spisu wyborców przewodniczącemu gminnej obwodowej komisji wyborczej oraz operatorowi wyznaczonemu po dniu 10 maja 2020 r.

W pierwszej kolejności zwrócić należy uwagę, iż Rozporządzenie wydane zostało celem przeprowadzania głosowania korespondencyjnego w wyborach Prezydenta RP zarządzonych w 2020 r., w związku z ogłoszonym stanem epidemii na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z § 1 Rozporządzenia, akt ten określa szczegółowy tryb i formę przekazania spisu wyborców w danej gminie, gminnej obwodowej komisji wyborczej oraz operatorowi wyznaczonemu w związku z przeprowadzeniem wyborów powszechnych na Prezydenta RP zarządzonych w 2020 r.

W § 2 oraz § 3 Rozporządzenia określone zostały obowiązki wójtów, burmistrzów i prezydentów miast do przekazania spisu wyborców przewodniczącemu gminnej obwodowej komisji wyborczej oraz wyznaczonemu operatorowi w związku z przeprowadzeniem wyborów powszechnych na Prezydenta RP zarządzonych w 2020 r.

Z brzmienia ww. przepisów, jak też samej nazwy Rozporządzenia, wynika, iż Rozporządzenie zastosowanie znaleźć może wyłącznie do wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. Przy czym użycie w przedmiotowym Rozporządzeniu słowa „zarządzonych”, oznacza, że możliwość zastosowania przepisów Rozporządzenia powstaje w odniesieniu do wyborów prezydenckich, które zostały zarządzane tj. wyznaczony został termin ich przeprowadzenia.

Na gruncie niniejszego stanu faktycznego wybory prezydenckie, wyznaczone na dzień 10 maja 2020 r., nie odbyły się. Na dzień sporządzenia niniejszej Opinii nie został również wyznaczony nowy termin wyborów powszechnych na Prezydenta RP.

W tych okolicznościach nie można przyjąć, iż istnieje stan „związany z przeprowadzeniem wyborów powszechnych na Prezydenta RP zarządzonych w 2020 r.”, do którego zastosowanie mają przepisy Rozporządzenia. Wobec „skonsumowania” terminu wyborów prezydenckich, wyznaczonych na dzień 10 maja 2020 r. i braku wyznaczenia nowego terminu wyborów, począwszy od dnia 10 maja 2020 r. nie jest dopuszczalne dalsze stosowanie przepisów Rozporządzenia. Proces wyborczy dotyczący wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, zarządzonych na dzień 10 maja 2020 r., został bowiem zakończony. Nowy proces wyborczy, dotyczący przeprowadzenia wyborów prezydenckich w 2020r., nie rozpoczął się.

W związku z powyższym nie zaktualizowały się obowiązki wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, określone w § 2 oraz § 3 Rozporządzenia do przekazania spisu wyborców przewodniczącemu gminnej obwodowej komisji wyborczej oraz wyznaczonemu operatorowi. Oznacza to, iż w obecnym stanie faktycznym i prawnym wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast nie tylko nie mają obowiązku przekazania spisu wyborców wskazanym w Rozporządzeniu podmiotom, ale brak jest nawet podstawy prawnej dla takiego działania. Po dniu 10 maja 2020r., do czasu wyznaczenia nowego terminu wyborów, zastosowanie Rozporządzenia nie jest dopuszczalne.

IV. KONKLUZJE

- 1. W OBECNYM STANIE FAKTYCZNYM I PRAWNYM, DO CZASU WYZNACZENIA NOWEGO TERMINU WYBORÓW POWSZECHNYCH NA PREZYDENTA RP W 2020 R., BRAK JEST DOPUSZCZALNOŚCI ZASTOSOWANIA ROZPORZĄDZENIA MINISTRA AKTYWÓW PAŃSTWOWYCH Z DNIA 9 MAJA 2020 R. W SPRAWIE PRZEKAZANIA SPISU WYBORCÓW GMINNEJ OBWODOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ ORAZ OPERATOROWI WYZNACZONEMU W ZWIĄZKU Z PRZEPROWADZENIEM WYBORÓW POWSZECHNYCH NA PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ ZARZĄDZONYCH W 2020 R. - PO DNIU 10 MAJA 2020 R.**
- 2. WOBEC BRAKU WYZNACZENIA NOWEGO TERMINU WYBORÓW POWSZECHNYCH NA PREZYDENTA RP W 2020 R., NIE MA OBOWIĄZKU WÓJTÓW, BURMISTRZÓW LUB PREZYDENTÓW MIAST DO PRZEKAZANIA SPISU WYBORCÓW PRZEWODNICZĄCEMU GMINNEJ OBWODOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ ORAZ OPERATOROWI WYZNACZONEMU NA PODSTAWIE § 2 ORAZ § 3 ROZPORZĄDZENIA, CO WIĘCEJ BRAK JEST NAWET PODSTAWY PRAWNEJ DLA TAKIEGO DZIAŁANIA.**

Zweryfikował: Wojciech Odrowąż-Sypniewski